

mitMARSTAL

Marstal Helhedsplan 2021

Ærø Hallen

2021.11.30

Borgermøde III, Marstal Helhedsplan

Michael Dohn Thomsen
Projektleder, landskabsarkitekt

mitMARSTAL

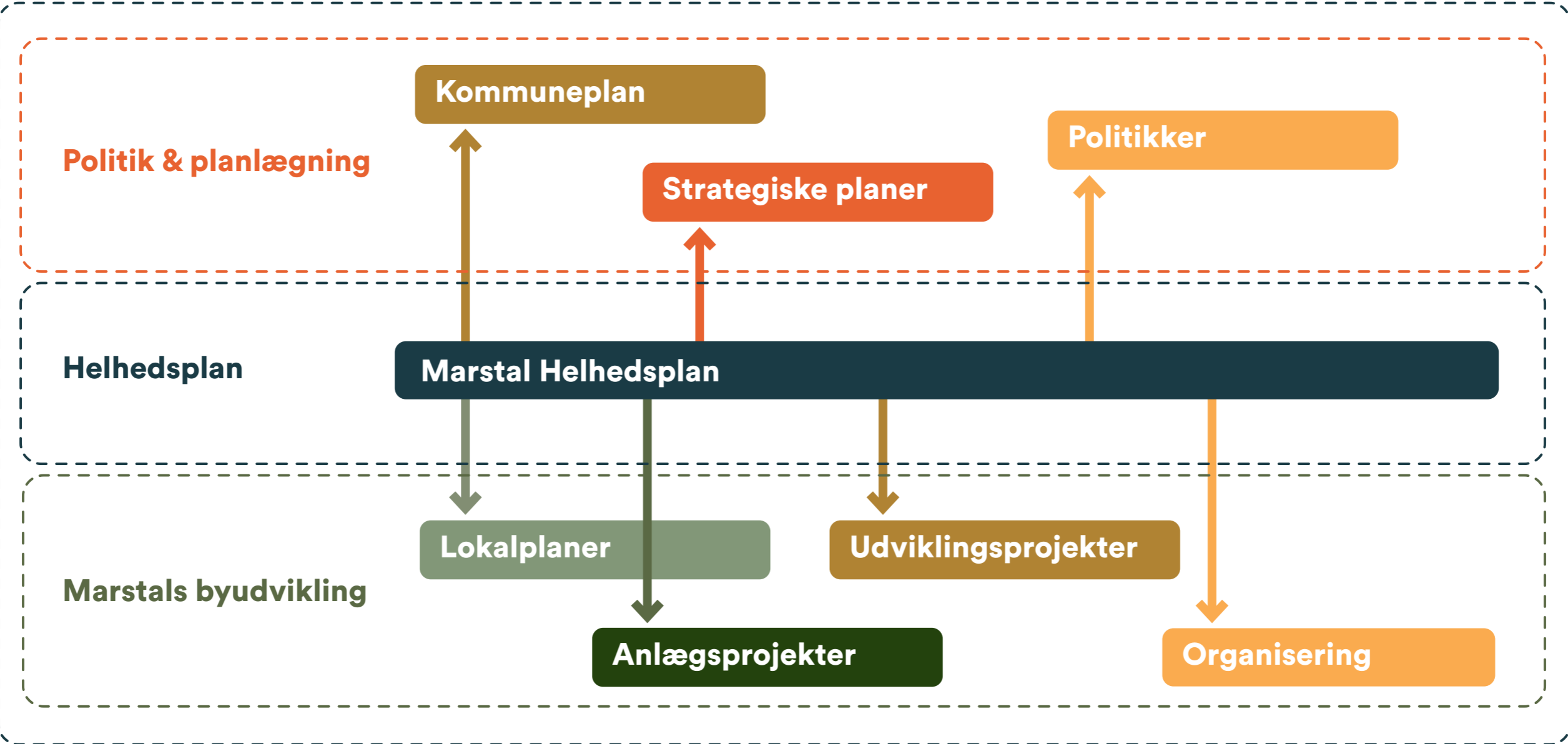
**Henning
Larsen** —

RAMBOLL

Helhedsplanens virke

Helhedsplanens virke i andre aktiviteter

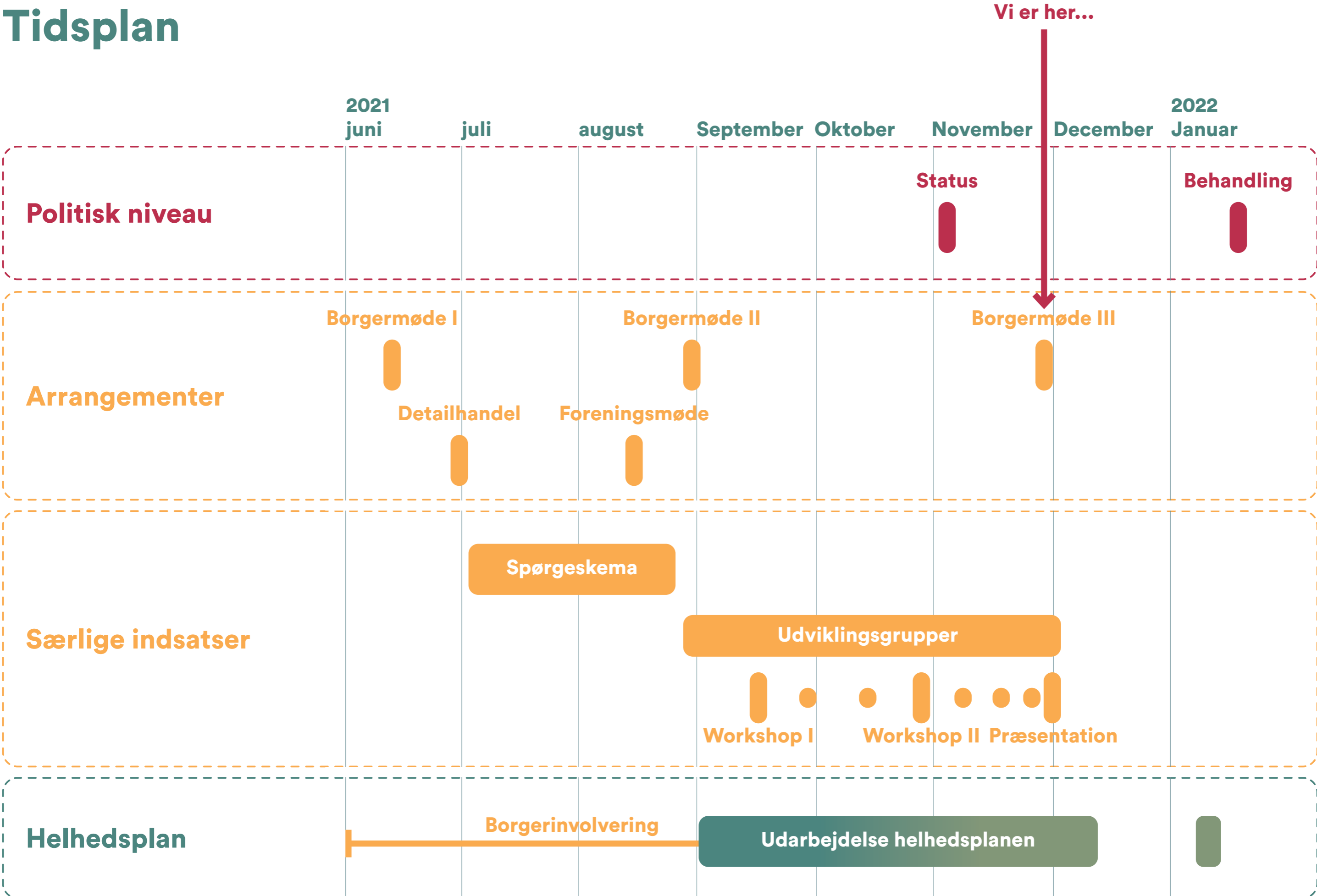

Formål med helhedsplanen

- En overordnet vision og strategi for udviklingen af Marstals fysiske miljø.
- En kortlægning af Marstals kvaliteter og udfordringer.
- Prioritering af indsatser (value for money)
- Potentielle udviklingsscenarier
- Samlet planlægning & ekstern finansiering
- Borgerinvolvering, lokal forankring og kompetenceudbygning

Tidsplan

Metodik

Hybrid proces

Marstal Helhedsplan

top down

Analyse

Lokale politikker
Globale tendenser
Byanalyser
Registeringer
Vidensbaserede målinger
Lokalplanlægning
Udviklingsprojekter

bottom up

Borgerinvolvering

Borgermøder
Spørgeskemaundersøgelser
Foreningsmøde
Brugergrupper
Øvrige lokale interessenter

missionen

Vision

Vision
Strategisk hovedgreb
Visionsplan

Hovedstrategier

Hovedmålsætninger for
indsatser

Fysisk Helhedsplan

Fysiske strategier

Helhedsplan

Guide for fysiske omdannelser

Designguide

Fysiske projekter

Indsatser

Ikke-fysiske værktøjer

Byens liv

Vejen til realisering

Borgerinvolvering

Ærø, en særlig ø

Danskernes syn på yderområderne

Realdania Rapport 2012

4 definerende kvaliteter

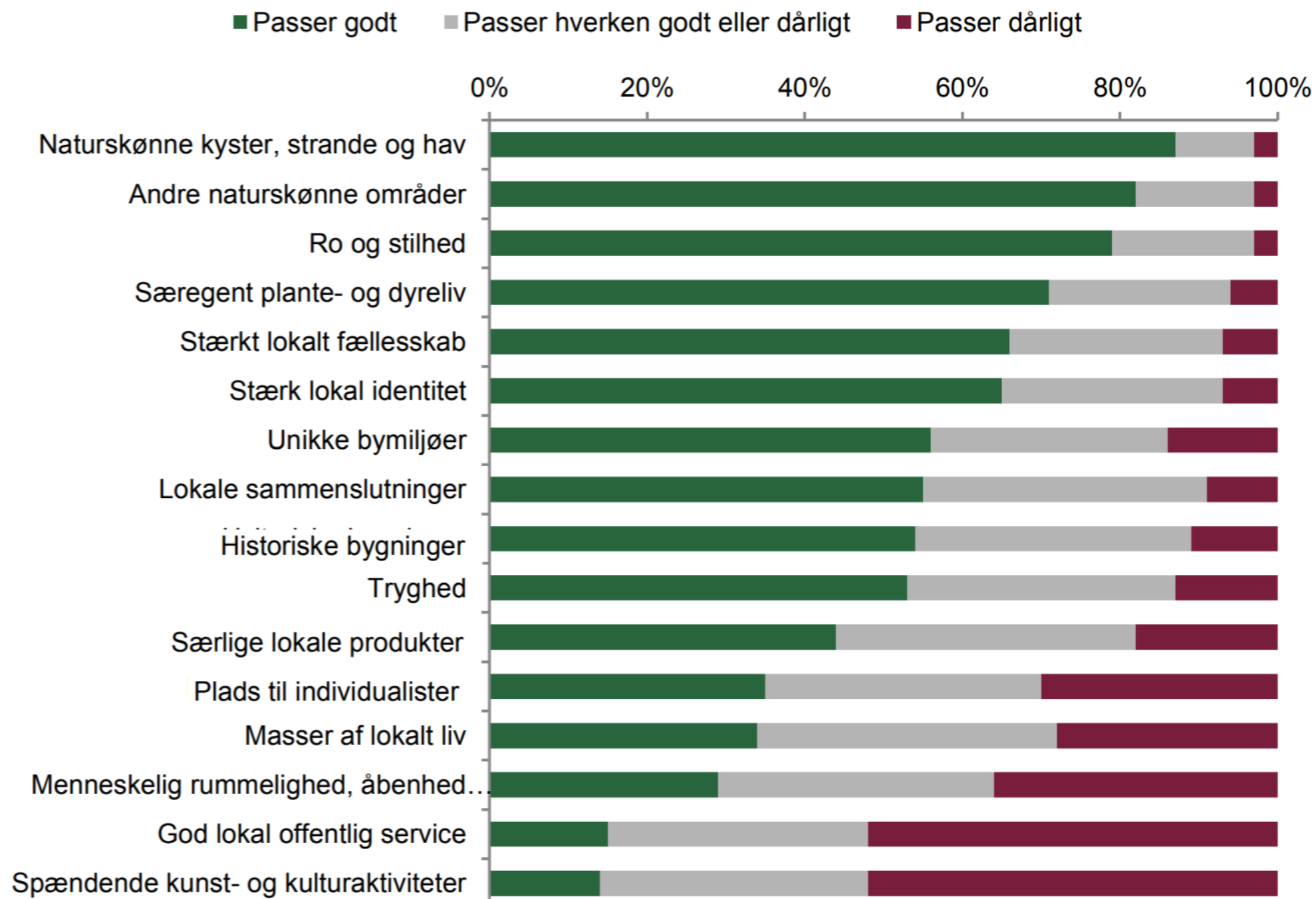
Kysterne

Naturen

Bygningsarven

Lokalt engagement

Danskernes syn på yderområderne

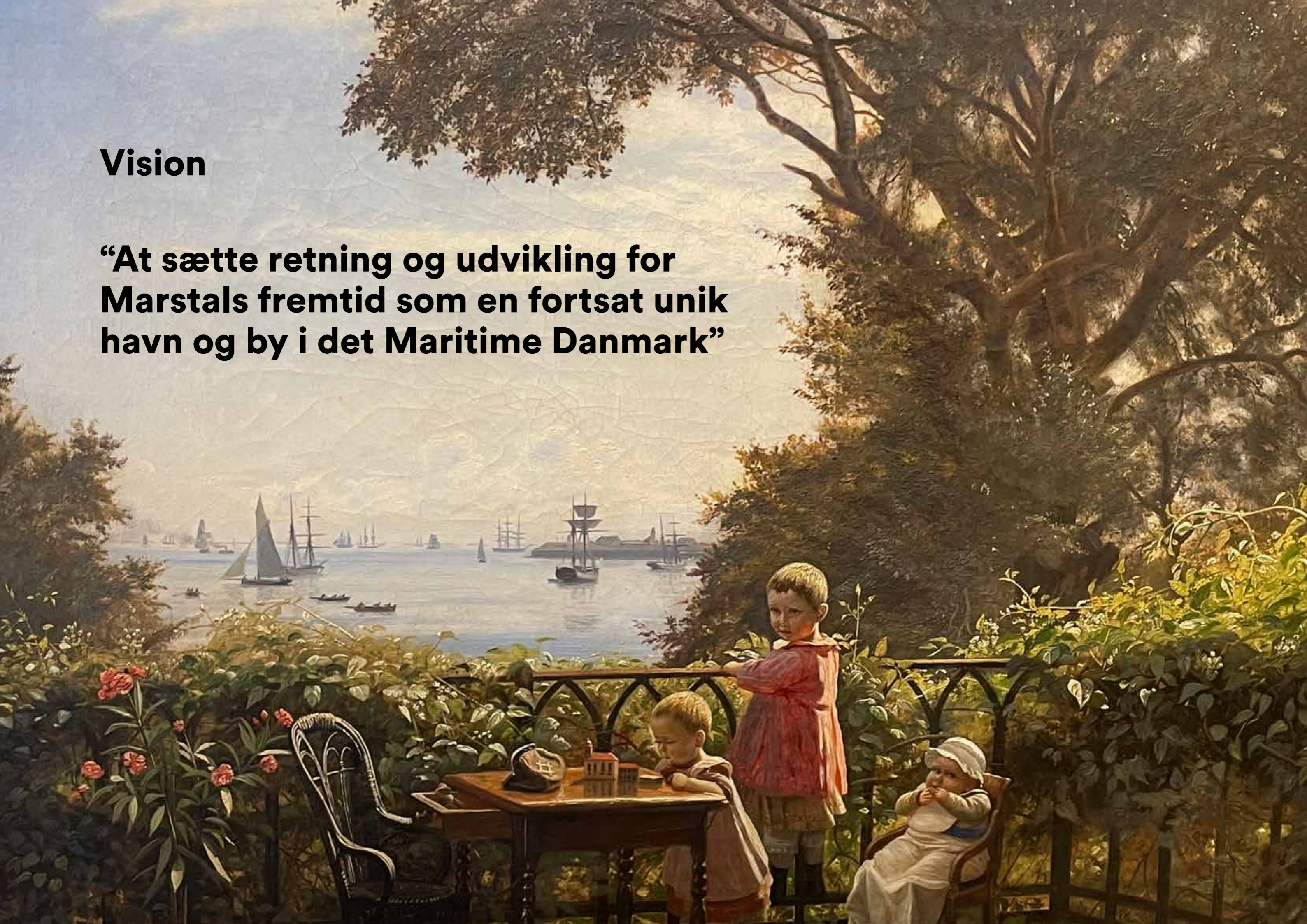

Kilde: Realdania 2012

Vision

**“At sætte retning og udvikling for
Marstals fremtid som en fortsat unik
havn og by i det Maritime Danmark”**

Funderet i geologien, havet, teknologier & viljen

Marstal & verden

før

Bosættelser 3800 år fvt.

Skiftende tilhørsforhold

1514 - Fiskeri og gårde figurerer i skattebøgerne under Marstall

1600 - 2000

1600 - en tid med skiftende styrer

1729 - fra "pirathandel" til anerkendt af Kongeriet Danmark

1808 - Englænderne fik øje for Marstal

1842

1855 - indbyggertal 2473 og ca. 200 fartøjer

1901

Marstal by vokser markant

1825 - 1920 Molen anlægges

1910-20 - Marstals flåde tæller 300+ inden verdenskrisen rammer i 20erne

1980

1971 - Marstals indbygger tal topper med 4122 personer

Marstal i dag

2012 - Historien søsættes på ny

Positiv udvikling værftsindustrien

Turismen stortrives og accellererer under verdenspandemien CoronaVirus

Marstal og Ærø førende indenfor selvforsyning

Marstal populær lystbådedestination

Byen bliver trækplaster for innovationsmiljø

ÆrøExpressen sejler ud fra Marstal 2019 - Marstals borgere har skabt færgefart igen

Et unikt bymiljø

En hilsen fra Marstal, dengang

En hilsen fra Marstal, i dag

Instagram "Silkebryant" november 2021

Automobilen, en velkendt udfordring

Automobilen, en velkendt udfordring

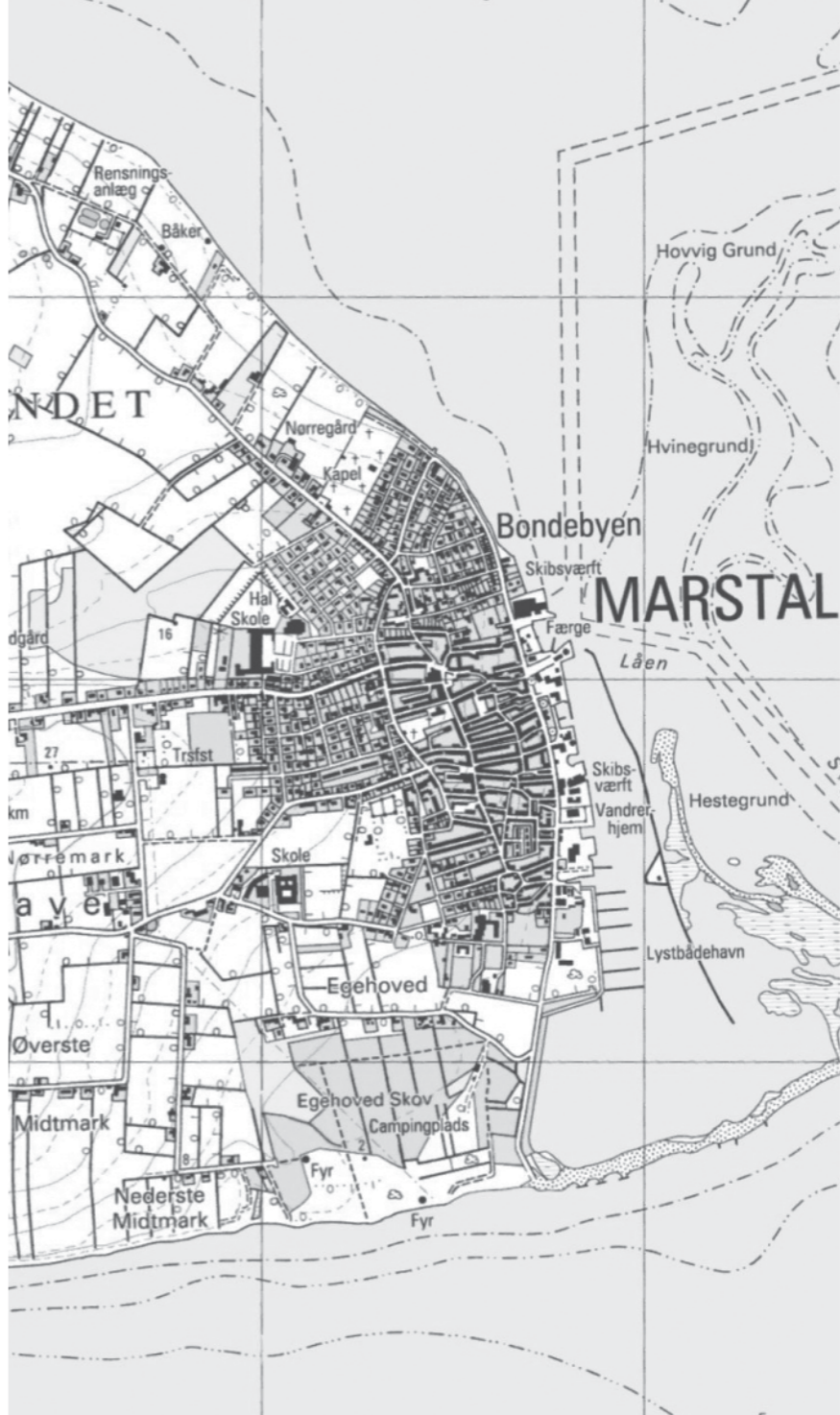
Byen og havet

1842

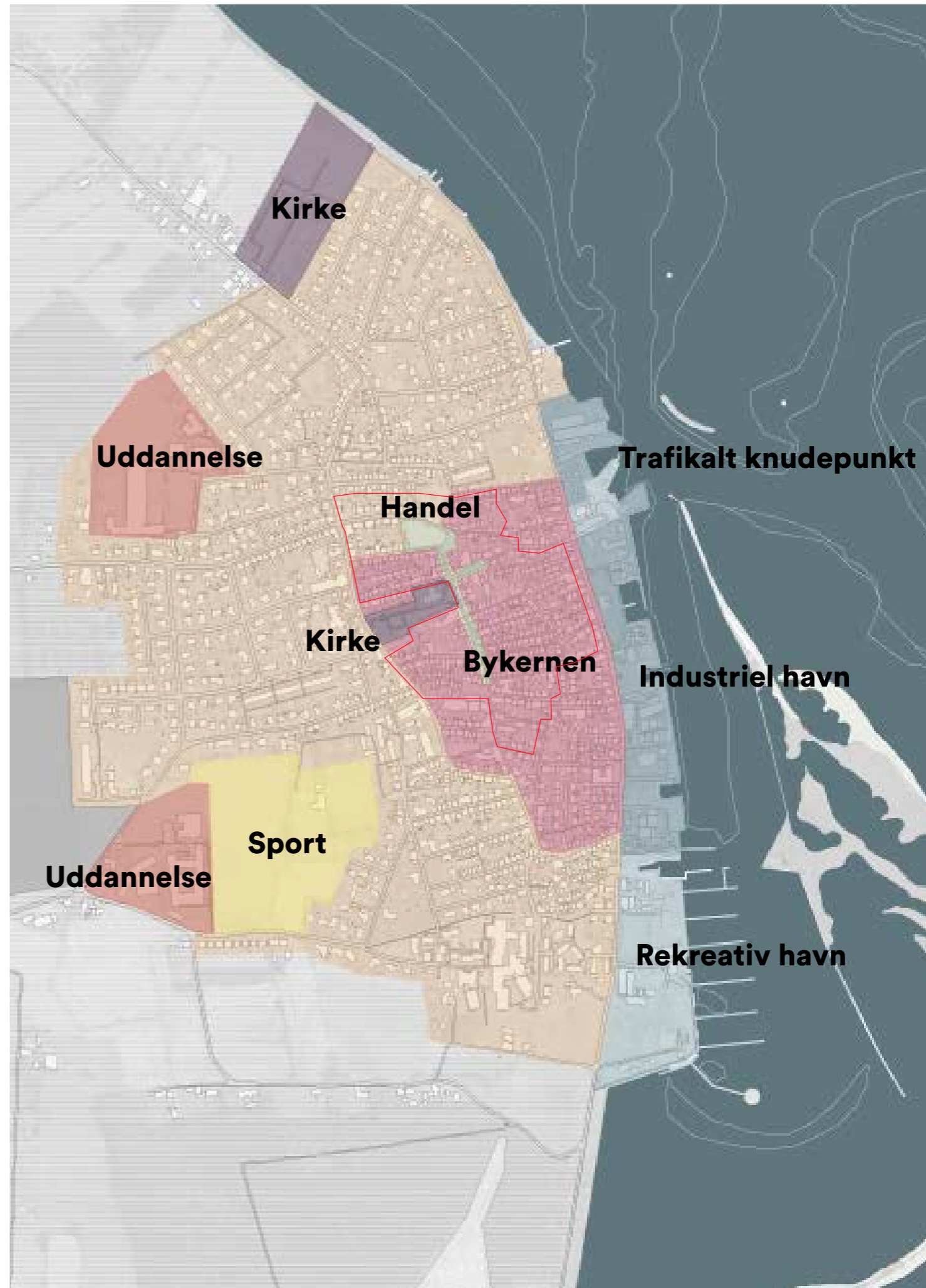
1901

1980

Marstals kvarterer

Kulturarv & autentiske bygninger

Søfartsmuseet

Niels Eriksens verksted

Molen

ESSO tankerne

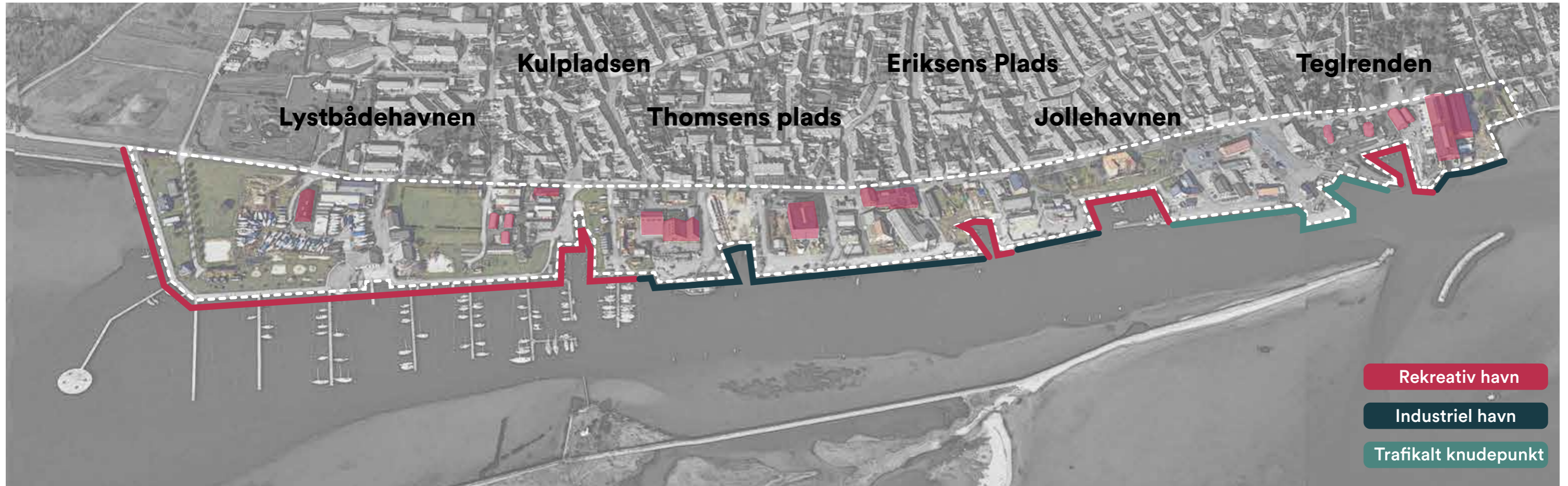

Eriksen plads

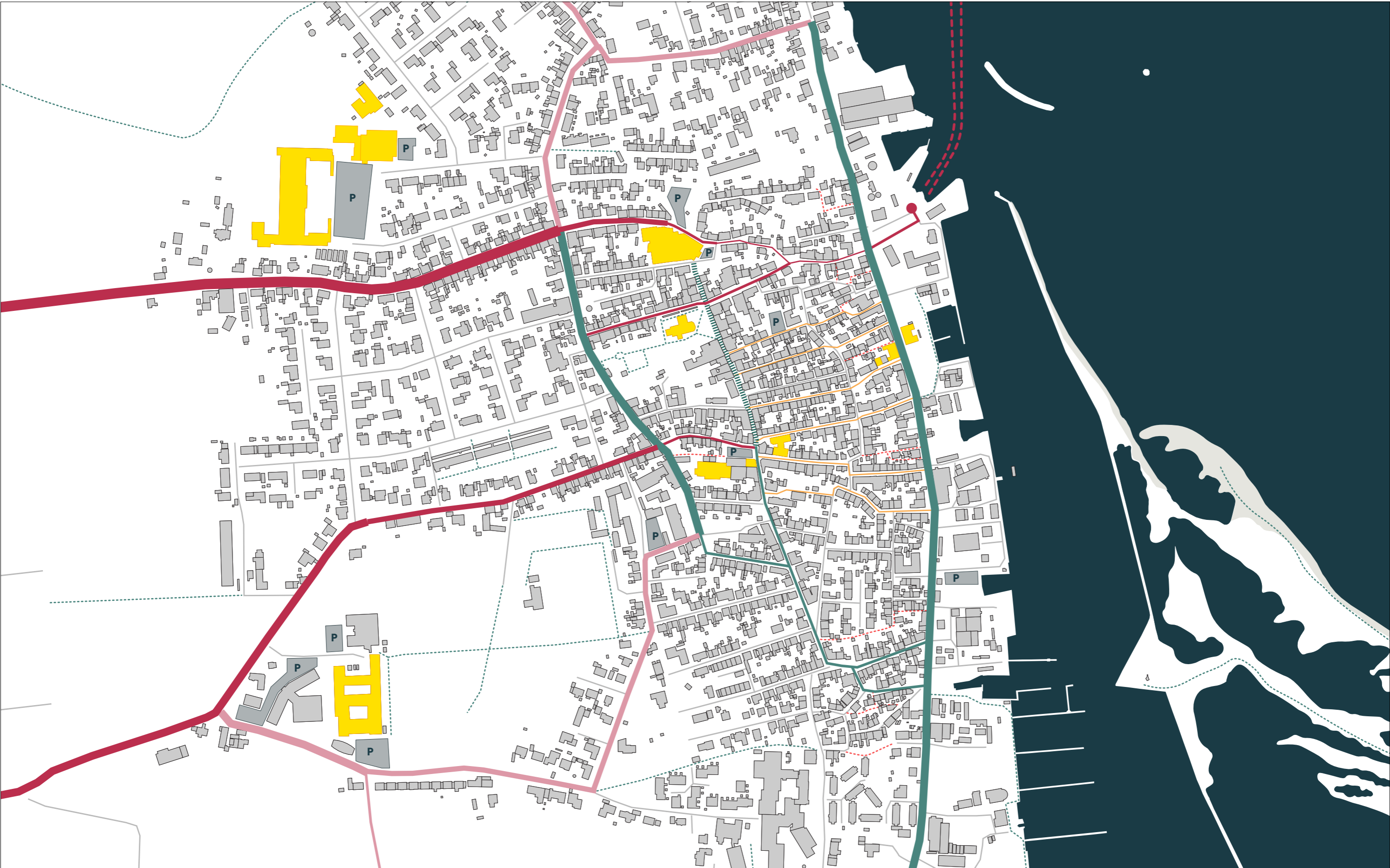

Kalkovnen

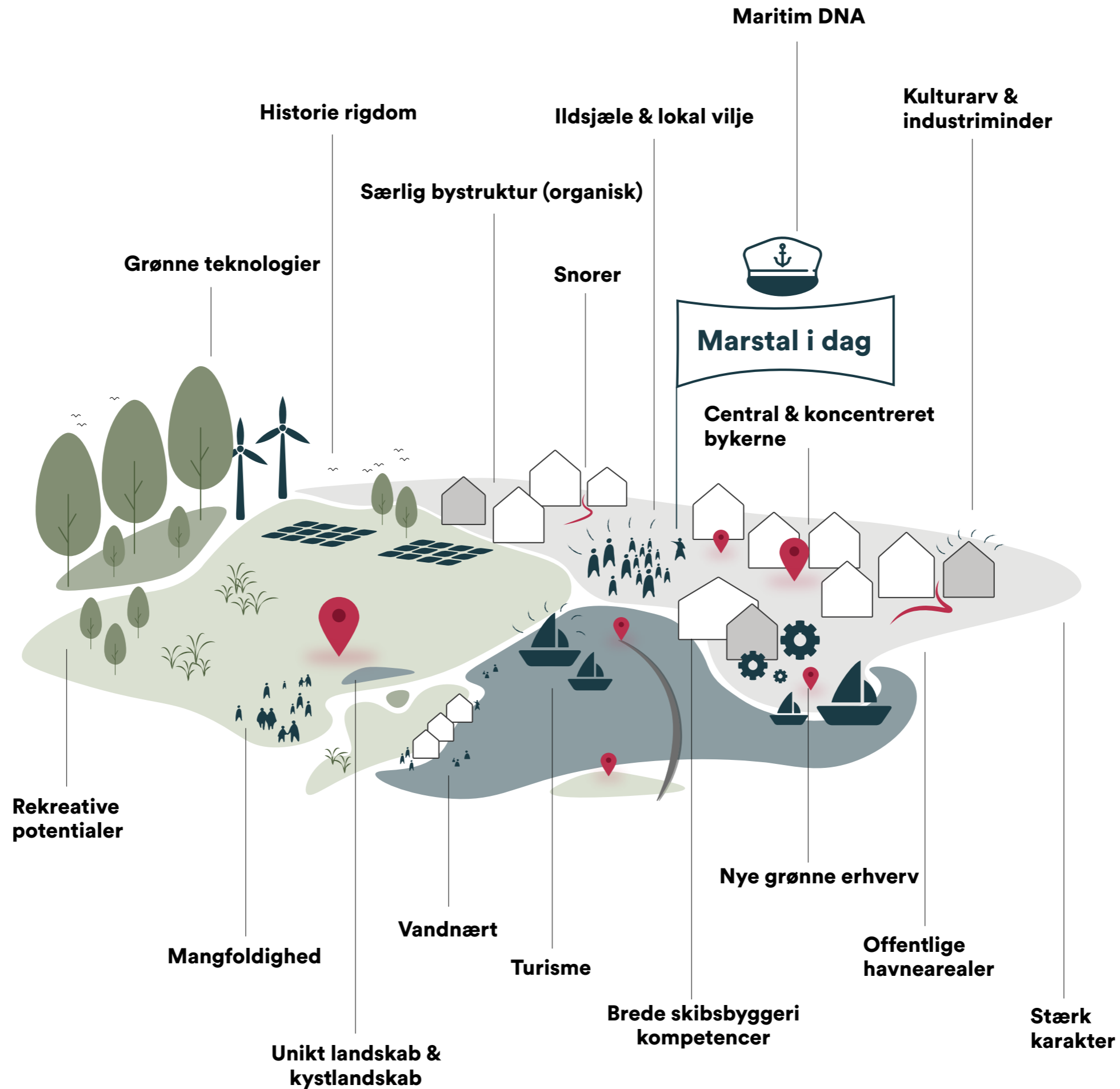
En autentisk havn af kaliber

Naturlig unaturlig

Styrker & centrale potentialer

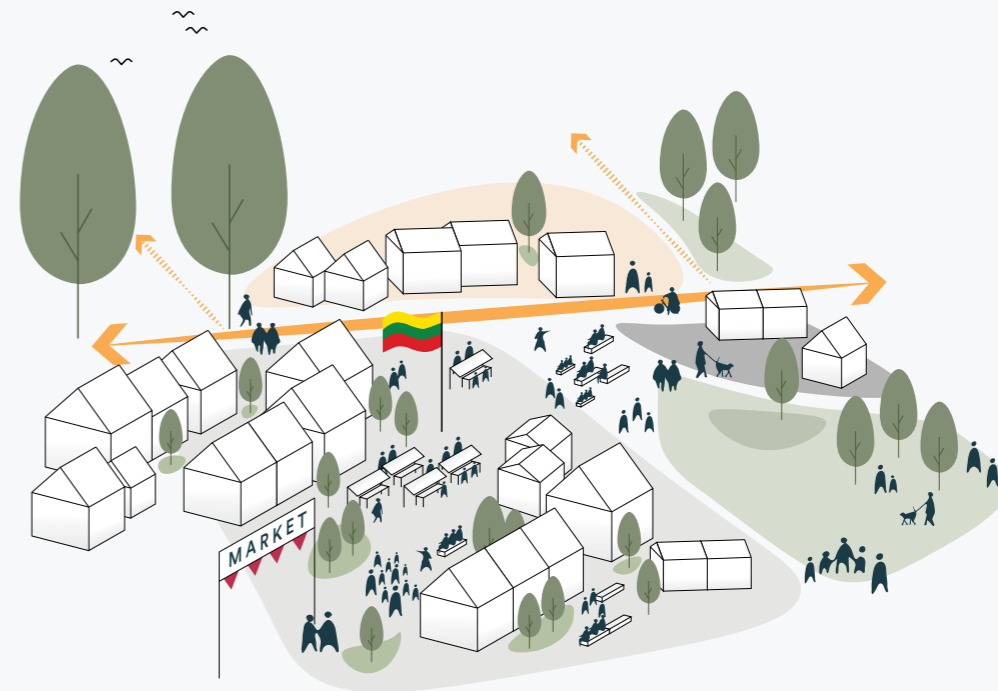
Hovedstrategier

Historisk havn med potentialer

Bevar og forstærk karakteren af havnen og dens nuværende funktioner og erhverv, og løft kvaliteten igennem fyrtårnsprojekter med vækstpotentiale, bedre forbindelser og en rigdom af autentiske oplevelser for gæster og lokale.

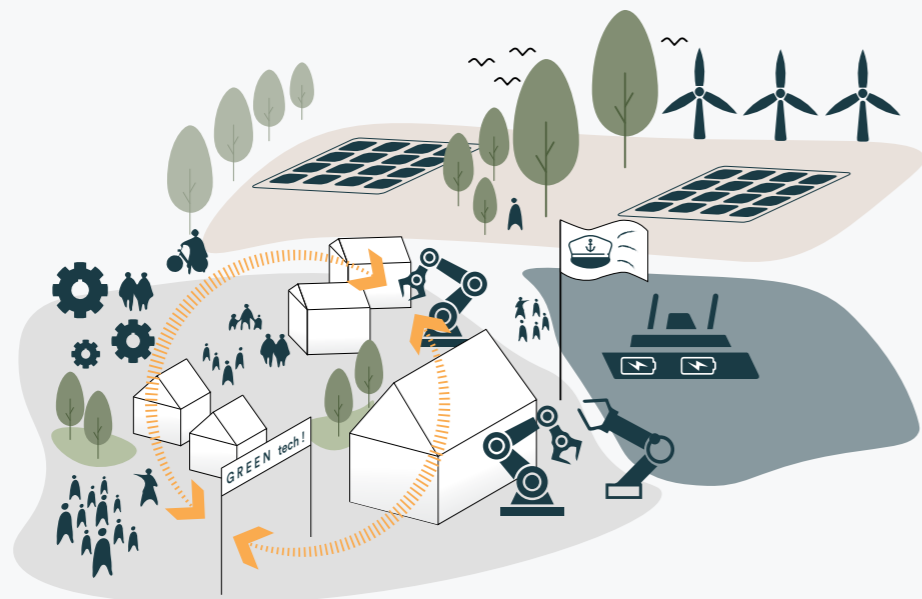
Styrk den unikke bykerne

Byg videre på en unik bevaret bykerne med et særligt særkende og unik historie. Koncentrer bykernens funktioner, gentabler vigtige forbindelse og skab en højere kvalitet i de centrale gade- og byrum.

Hovedstrategier

Uddannelse, formidling & innovation

Brand Marstal som Danmarks Maritime Hovedstad indenfor Maritim uddannelse og viden. Styrk de eksisterende uddannelser og udvid med til nye segmenter som højskoleophold og udflugter.

Styrk et særligt innovationsmiljø for nye teknologier indenfor det Maritime Danmark, og kombiner med havnens eksisterende viden og kompetencer.

Destinationsudvikling

Styrk destinationen Marstal igennem fokus og udvikling af de tre kerneoplevelser: Marstal Havn, Marstal By og landskabet omkring Marstal.

Skab oplevelser der øger oplevelsesværdien hele året og danner synergi imellem kerneoplevelserne - underspil aldrig den unikke by, den maritime historie og det særlige landskab.

Strategisk koncept

Historisk havn med potentialer

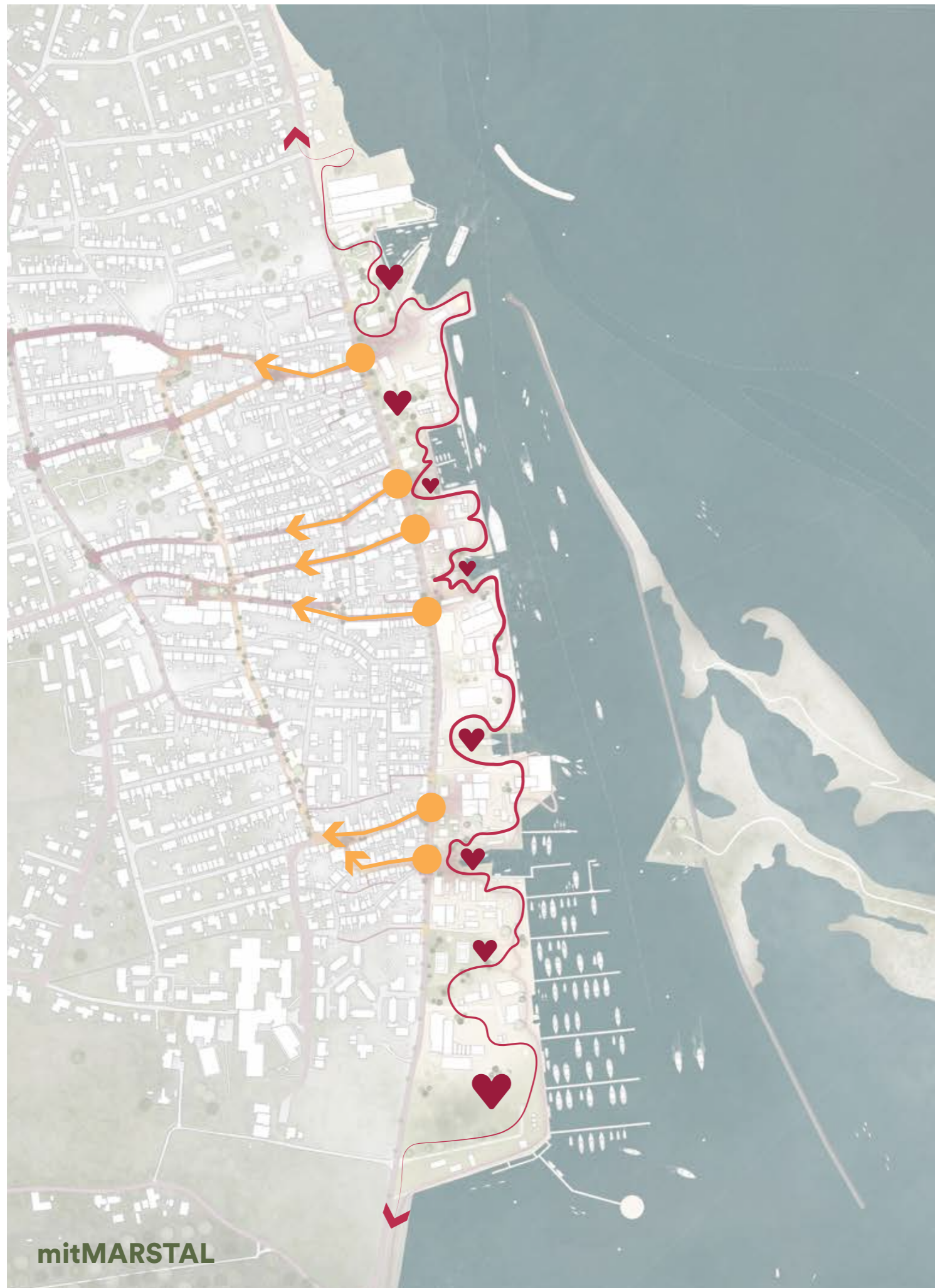
Strategi H1

Skab vækstdynamoer igennem fortællingen om Marstals historie og DNA ved etablering af centrale fyrtårnsprojekter af høj kvalitet der skaber markedsføring og grundlag for øget udvikling med øje for katalysatoreffekt for afledte effekter og udvikling til den øvrige by og havn.

Skab et værdigt ankomstrum imod verden ved de gamle Olietanke og Færgelejet - gør det autentisk og oplevelsesrigt igennem bevaring og højt kvalitet i udearealer - vis verden at nu er de ankommet til et helt særligt sted

Fortæl historien på havnen igennem et moderne Maritimt Oplevelsescenter med en høj grad af interaktion og oplevelser på egen krop - skattekammeret findes på Marstals Maritime Museum!

Styrk mødet imellem traditionen for Navigation med den øvrige havn og de mange besøgende i lystbådehavnen. Skab et multihus der faciliterer alle tre segmenter, og placer det i overgangen fra den Industrielle Havn til den Rekreative.

Historisk havn med potentialer

Strategi H2

Gør Marstal havn til en af hovedattraktionerne igennem øget oplevelsesværdi ved at tillade restaurationer og etablering af rekreative forbindelser der viser vejen fra nord til syd, forbinder centrale ankerpunkter og tager fat i byen. Etabler nye og udvikl eksisterende ophold og rekreative oplevelser langs de rekreative forbindelser.

Historisk havn med potentialer

Strategi H3

Bevar den Maritime DNA igennem fortsat styrkelse af havnerelatede erhverv og støttefunktioner, udvikl kajkant hvis der er behov. Bevar bevaringsværdige bygninger, industriminder og havnens fysik, og støt op omkring iværksættere med gode start-up vilkår - udvikl langsomt med øje for bæredygtig udvikling, og gør det tilgængeligt at beskue for gæster og besøgende.

Styrk den unikke bykerne

Strategi B1

Styrk byen igennem prioritering af Kirkestræde som fortsat hovedaksen for bykernen.

Lad også Kirkestræde få kraften tilbage i den sydlige halvdel, ved at prioritere bedre fysisk forbindelse til den industrielle og rekreative havn der inviterer bedre ind i byen.

Skab kvalitet i gaderummet og etabler små opholdssteder på vejen. Kirkestræde må forstås som Marstals svar på den centrale boulevard.

Styrk den unikke bykerne

Strategi B2

Genetabler centrale forbindelser fra Havnen til Kirkestræde og Vestergade.

Fremhæv de centrale knudepunkter på Vestergade og Havnegade, der guider ind i mod Kirkestræde og skab de fysiske rammer for gode gåoplevelser på dem.

Styrk den unikke bykerne

Strategi B3

Gendan Torvet som byens centrale klassiske plads. Nedprioriter trafikken her, og skab rammerne for et demokratisk byrum for alle, der inviterer til ophold, arrangementer og gode oplevelser for lokale & gæster.

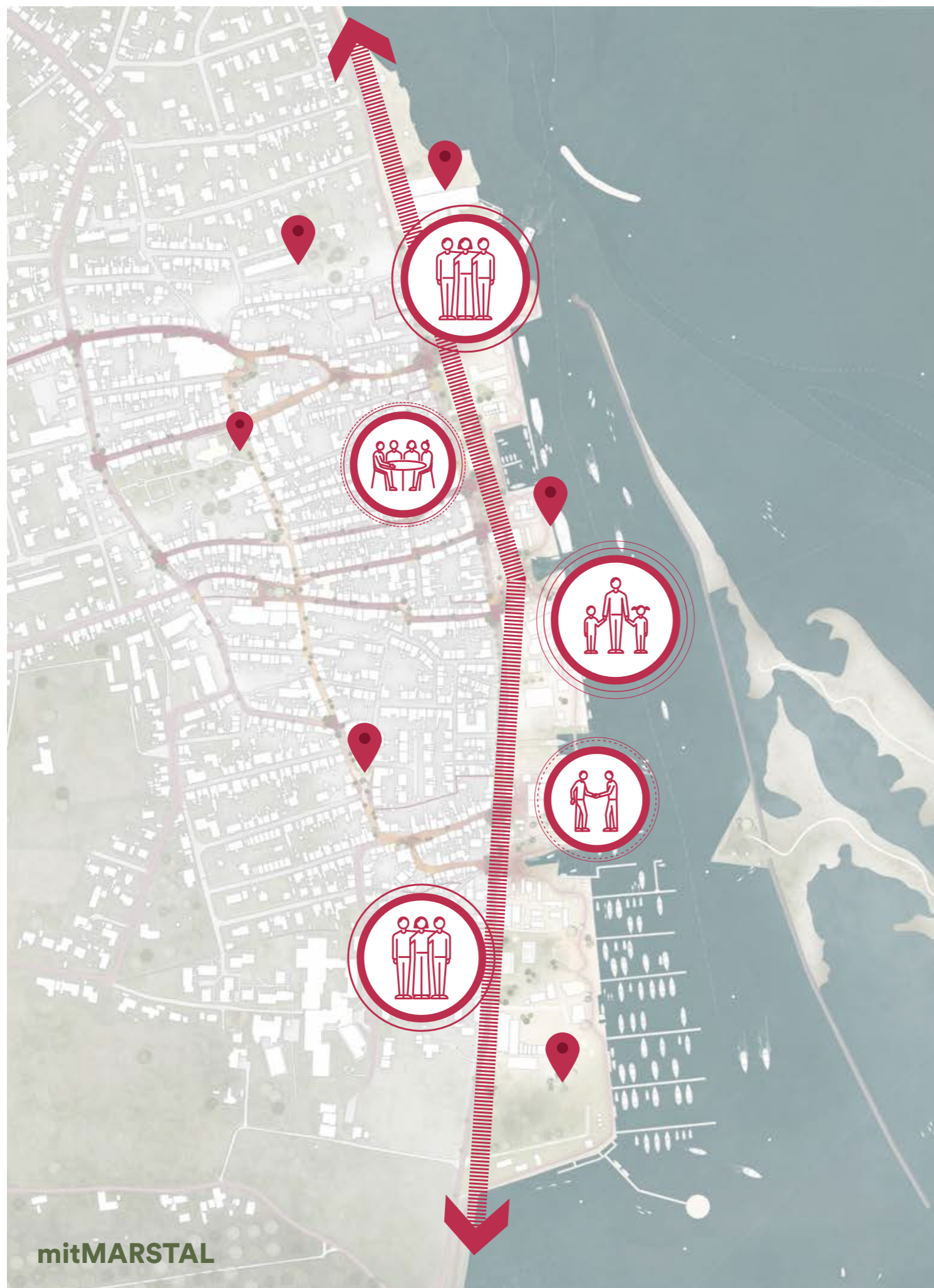
mitMARSTAL

Styrk den unikke bykerne

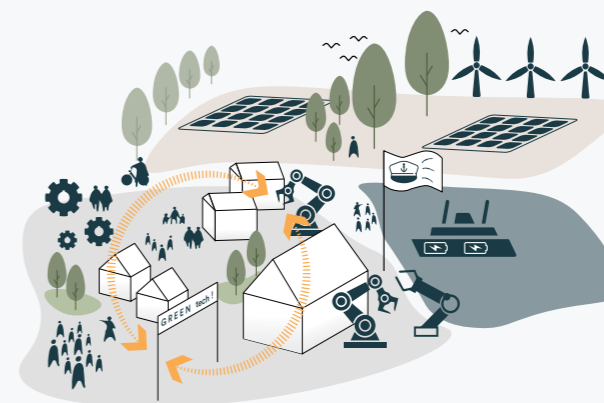

Strategi B4

Skab bedre wayfinding der leder gæster og især bløde trafikanter igennem etablering af grønne strategier der øger biodiversiteten og forskønner de vigtige gaderum.

Uddannelse, formidling & innovation

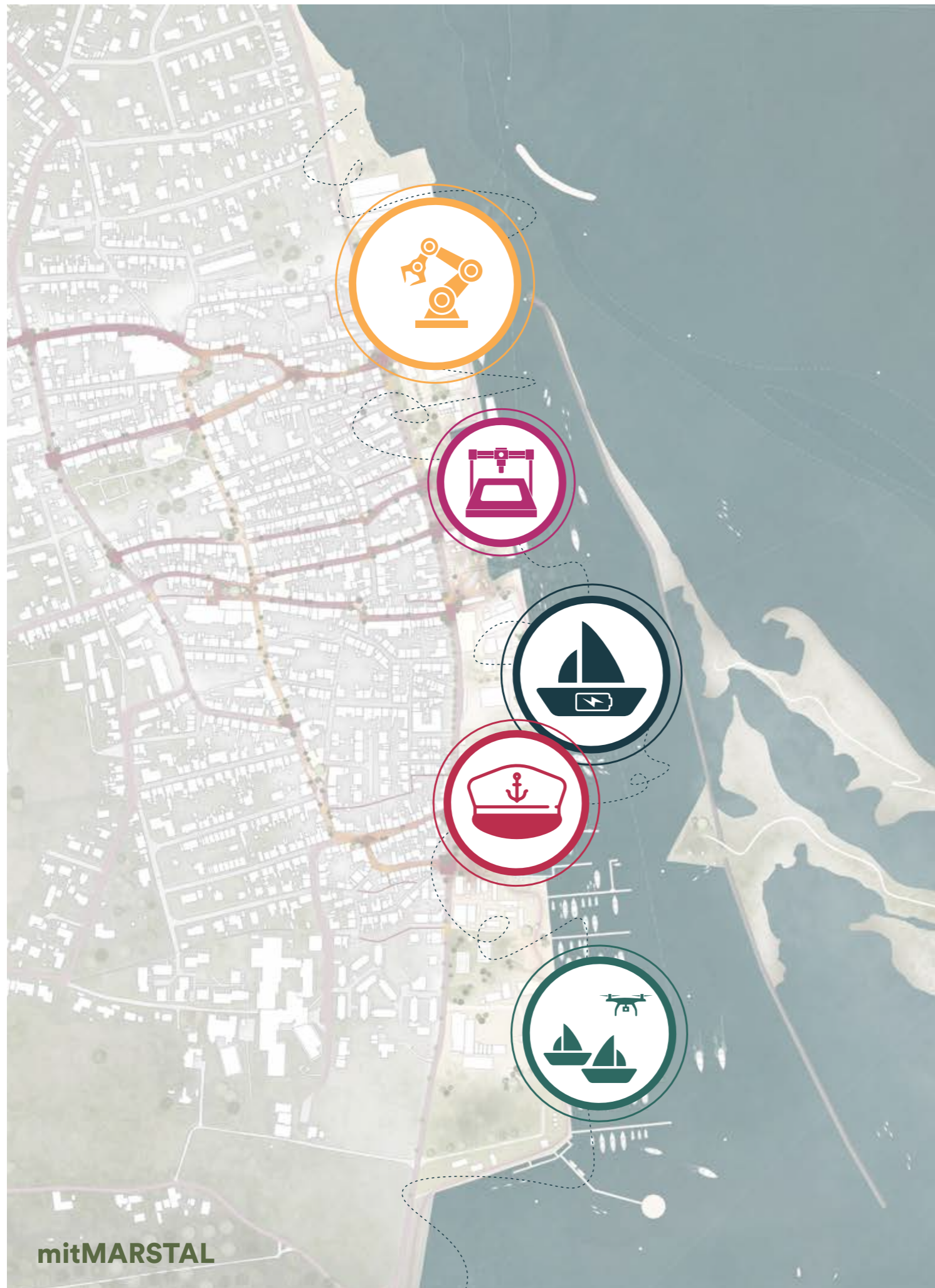

Strategi UFI 1

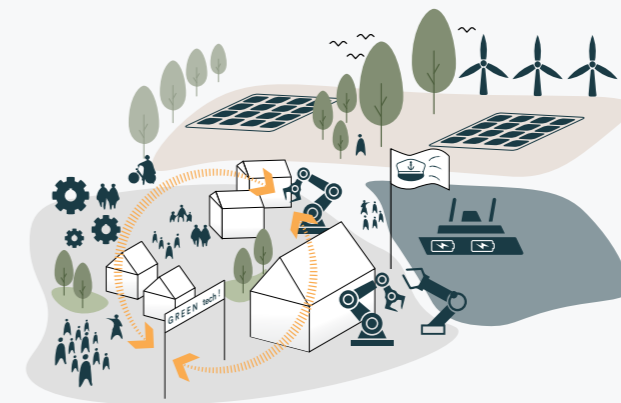
Styrk mangfoldigheden og sikrer det høje serviceniveau for de maritime erhverv.

Marstal Havn har og skal fortsat været et samlet udbud og supplerer hinanden med forskellige kompetencer.

Uddannelse, formidling & innovation

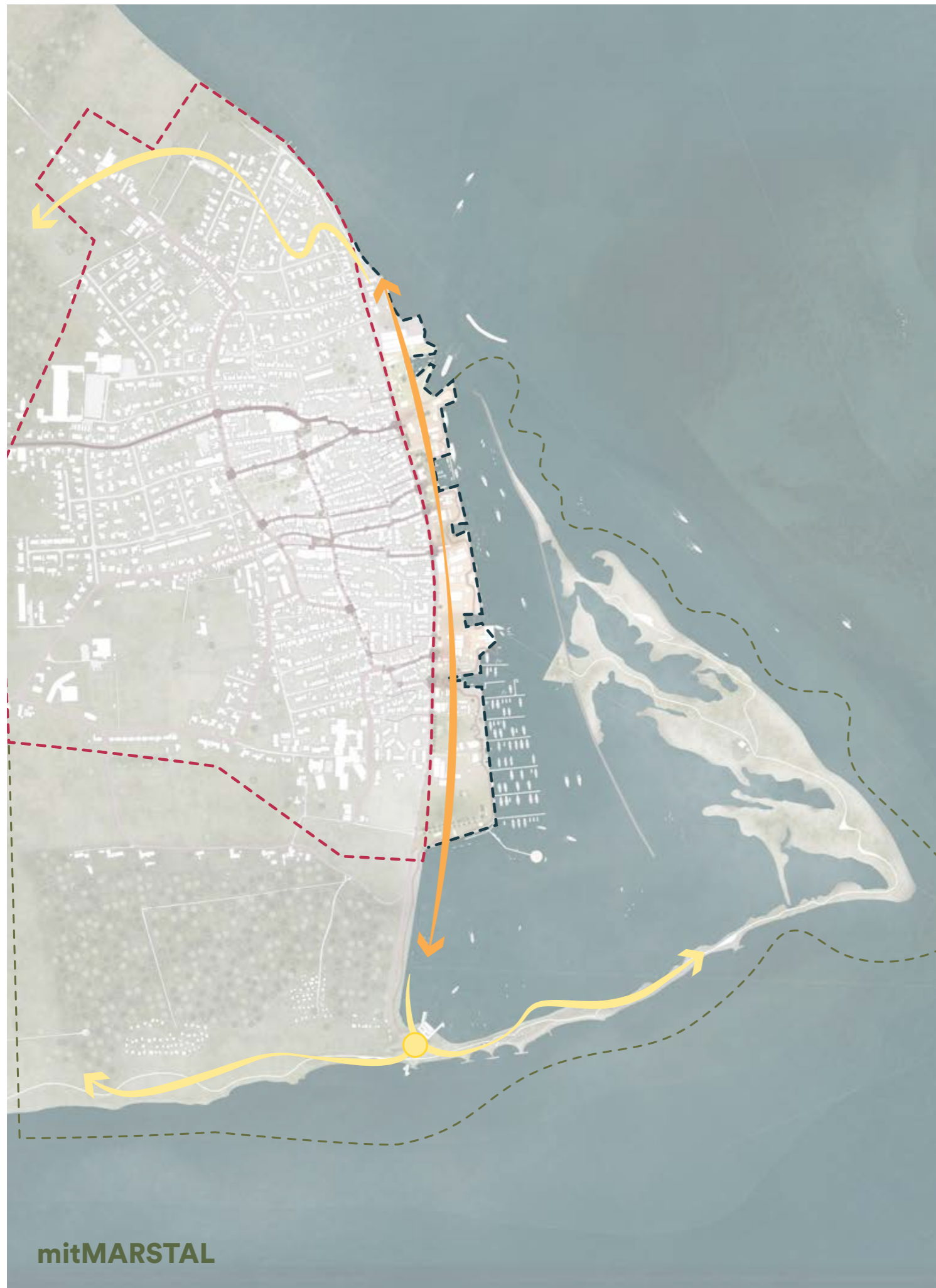

Strategi UFI 2

Fremhæv den selvforsynende og bæredygtige profil, og gør Marstal til stedet for innovation og ny teknologiudvikling i det Maritime Danmark.

Lav et fyrtårn for Maritim uddannelse og gør det synligt for alle gæster ved at etablere et multihus på havnen der supplerer oplevelser for lystbådegæster og studerende.

Styrk og udvid uddannelser og formidling til skoleklasseudflugter og højskoleophold året rundt - tænk havnens samlede tilbud ind som flere muligheder og samarbejder.

Destinationsudvikling

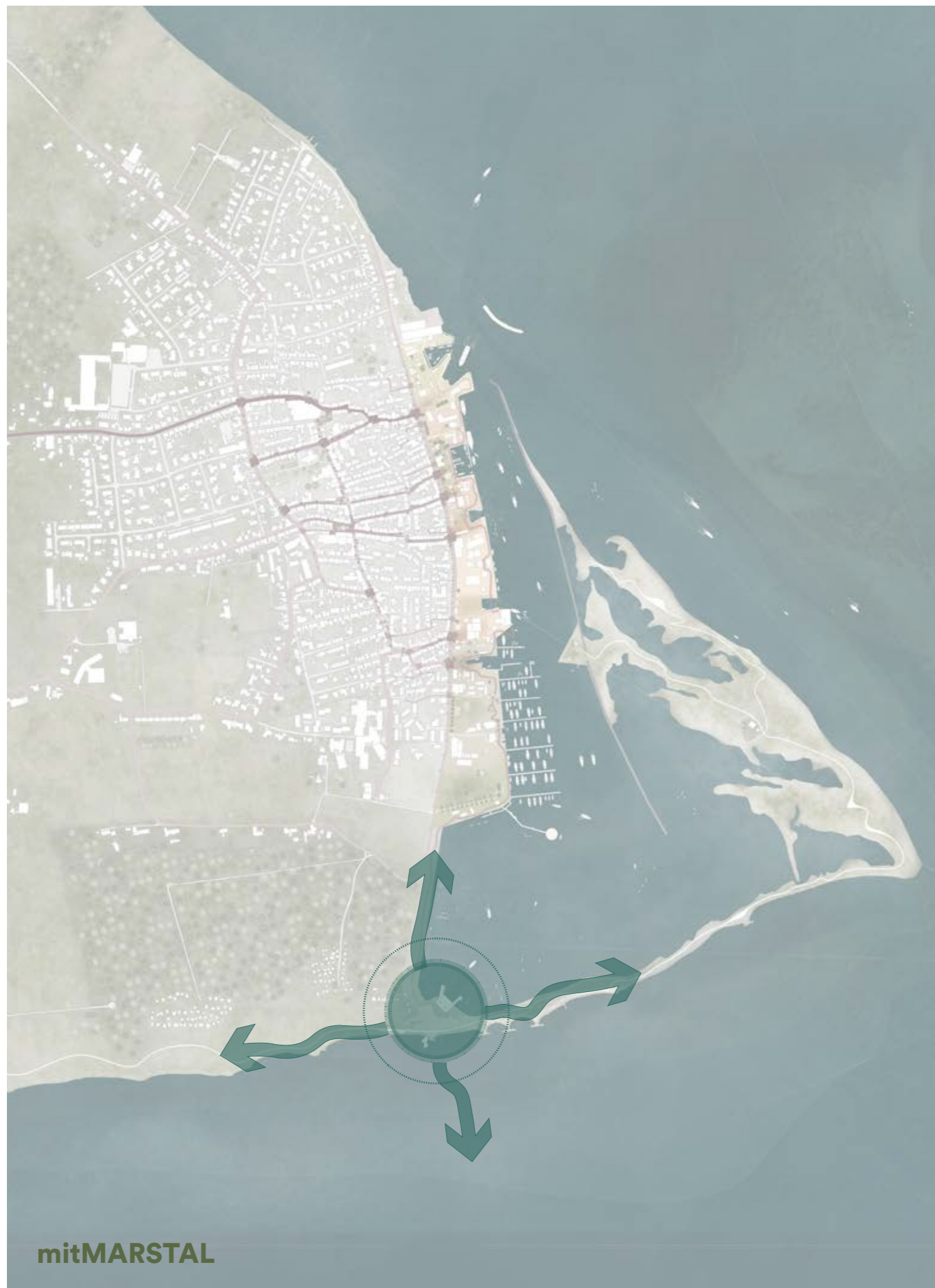

Strategi D1

Styrk de tre hovedattraktioner: Marstals bykerne, Marstal Havn og naturen igennem fokus på deres kerneoplevelser for besøgende der fortæller historierne - vær autentisk og tro mod historien og underspil aldrig den maritime DNA.

Etabler forbindelser der inviterer ud til landskabet, etabler her gå-, løbe- og cykelruter der giver mulighed for rekreation i Ærø's unikke natur, biologi, kystlandskab - variationen er stor og spændende lige udenfor byen.

Tænk sæsonerne ind som forskellige oplevelser og etabler service og attraktioner der giver værdi i alle fire årstider.

Destinationsudvikling

Strategi D2

Skab én hoveddestination for de blå- og grønne rekreative oplevelser ved Eriks Hale.

Destinationen skal indeholde forskellige faciliteter og funktioner der giver adgang til bunden af havnen, kysten mod syd, forbindelsen ud til Eriks Hale og ikke mindst, forbindelsen mod vest og de oplevelsesrige landskab og kystlinje.

Destination kan med fordel indeholde badefaciliteter, vandaktiviteter som kajakudlejning og lignende, og være et mini-center for formidling af de unikke rekreative oplevelser der udspringer fra området.

Destinationsudvikling

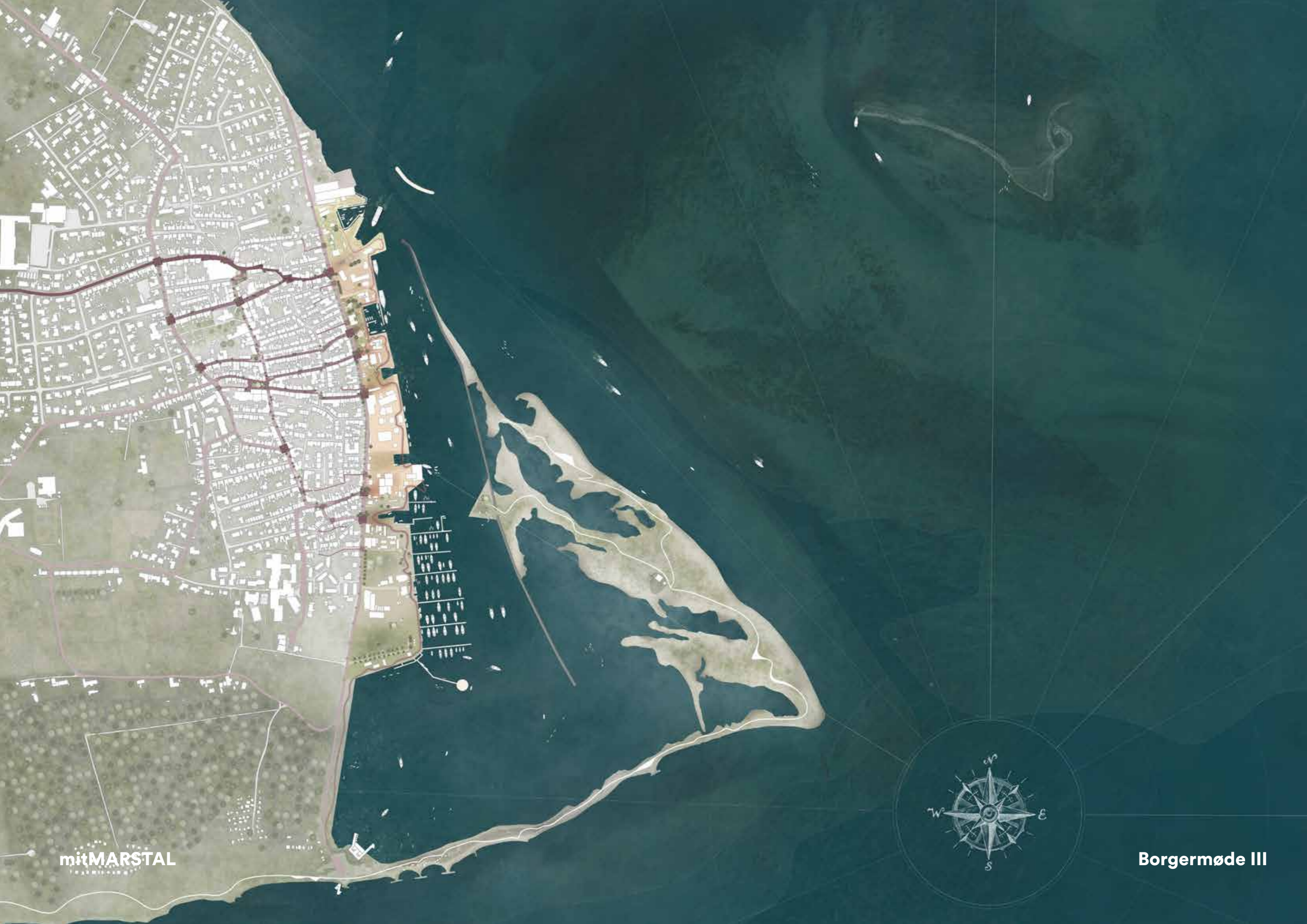

Strategi D3

Fremhæv og udvikl særlige destinationer med baggrund i kulturarven og naturen.

Skab fysisk tilgængelighed hertil, og kommunikation i form af digitale og analoge løsninger der viser vejen hertil.

Skab fysisk tilgængelighed og markeringer i form af skilte og andre fysiske elementer der tydeliggør de mange historier, bygninger, industriminder og naturoplevelser.

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

THE CENTER FOR
WOODEN
BOATS

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

Så godt kan det blive...

mitMARSTAL

Marstal Helhedsplan 2021

Ærø Hallen
2021.11.30

Borgermøde III, Marstal Helhedsplan

Michael Dohn Thomsen
Projektleder, landskabsarkitekt

mitMARSTAL

Henning
Larsen

RAMBOLL

Stiftelsen af Lokalråd

Udviklingsprojekter

Badeanstalten Søens Folk

Træskibsværft & formidling

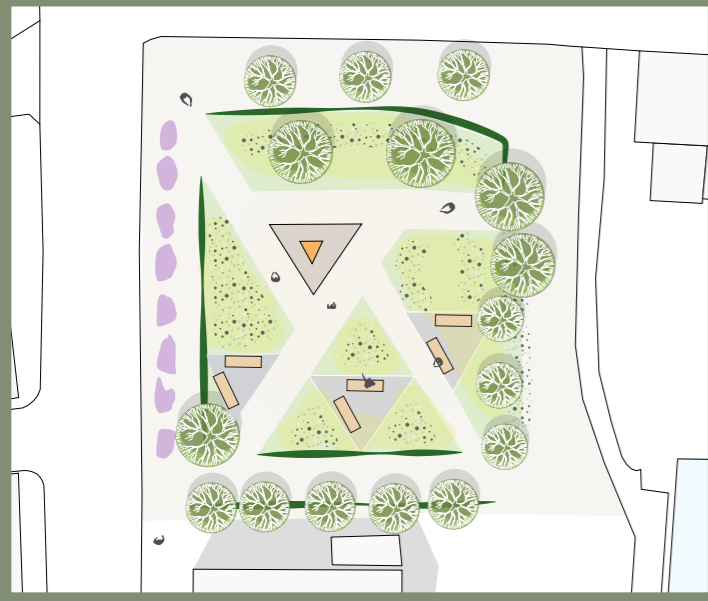
Grønne pladser i byen

LUKaf med potetisk flyvehøjde

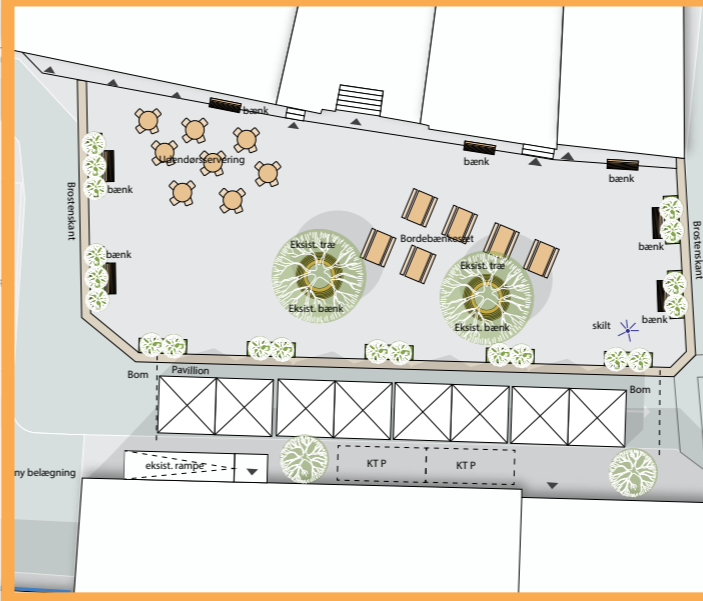
Marstal Havns grønne anlæg

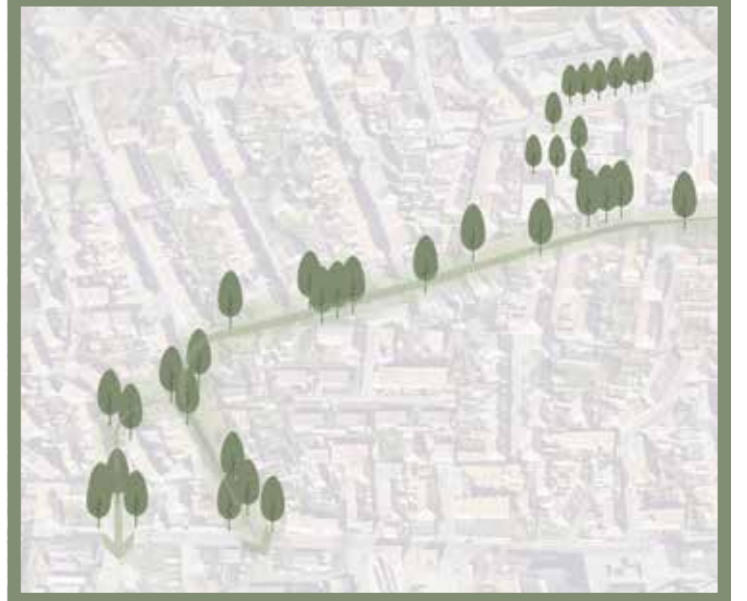
Skonnert hus

Torvet - Mødested og Markedsplads

Træer i kirkestræde

Stemmeoptælling

Udviklingsgruppe Badebro-Sauna Eriks Hale

Badeanstalten Søens Folk

XX

Udviklingsgruppe Tegrenden

Et Aktivt træskiftsværft og formidlingscenter på havnen

Udviklingsgruppe Begrønningsgruppen

Grønne pladser i byen

XX

Udviklingsgruppe Havnegruppe

LUKaf med poetisk flyvehøjde - byggefestival

XX

Udviklingsgruppe Begrønningsgruppen

Nytænkning af Marstal Havns grønne anlæg

XX

Udviklingsgruppe Havnegruppen

Skonnert hus

XX

Udviklingsgruppe Torvegruppen

Torvet - Mødested og markedsplads

XX

Udviklingsgruppe Begrønningsgruppen

Træer i Kirkestræde

XX